

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 210.533 van 20 januari 2011  
in de zaak A. 197.448/VII-37.872.**

In zake: Lidwina SERRY  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Geert Ampe  
kantoor houdend te Oostende  
Kerkstraat 8, bus 1  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de  
Vlaamse regering  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Filip Vincke  
kantoor houdend te Avelgem  
Kasteelstraat 13  
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen de partijen:

1. Lucrèce TYTGAT  
2. Anne-Marie SPRIET  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Philippe Van Wesemael  
kantoor houdend te Brussel  
Louizalaan 137, bus 1  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van het beroep*

1. Het enig verzoekschrift, ingesteld op 17 augustus 2010, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 6 juli 2010 waarbij de beroepen aangetekend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 2 juli 2009, houdende het gedeeltelijk verlenen aan

Lidwina Serry van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een gemengde veehouderij, gelegen aan de Oude Heirbaan 190 te Deinze, gegrond worden verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt geweigerd.

## *II. Verloop van de rechtspleging*

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag overeenkomstig artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna : algemeen procedurereglement) opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 november 2010.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Vincent Christiaens, die loco advocaat Geert Ampe verschijnt voor de verzoekster, advocaat Filip Vincke, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Mathieu Malfait, die loco advocaat Philippe Van Wesemael verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Tussenkomen*

3. Met op respectievelijk 28 september 2010 en 4 oktober 2010 ter post aangetekende verzoekschriften vragen Lucrèce Tytgat en Anne-Marie Spriet om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om die verzoeken in te willigen.

### *IV. Feiten*

4.1. De verzoekster exploiteert een veehouderij aan de Oude Heirbaan in Deinze. De lopende vergunning werd op 1 maart 1990 voor een termijn van 20 jaar verleend aan een vorige exploitant voor het houden van 1.700 mestvarkens en voor de opslag van 1.404 m<sup>3</sup> dierlijke mest.

Op 18 oktober 1996 heeft de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen akte genomen van de overname van de exploitatie door de verzoekster.

4.2. De inrichting ligt deels in woongebied met landelijk karakter en deels in agrarisch gebied.

De varkens worden gehouden in vijf stallen. De twee oudste ervan liggen in woongebied met landelijk karakter. De andere stallen zijn gelegen in het agrarisch gebied.

In de omgeving staan woningen, een 20-tal in een straal van 100 meter rond de inrichting.

4.3. Op 2 januari 2009 dient de verzoekster een aanvraag in voor de hernieuwing van de milieuvergunning.

4.4. Tijdens het openbaar onderzoek worden er 81 bezwaren ingediend.

4.5. Tijdens de zitting van de Provinciale Milieuvergunningscommissie laat de verzoekster weten dat zij, nu zij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, nog drie jaar wenst verder te exploiteren. Zij is bereid om de exploitatie van de twee oudste stallen stop te zetten, en nog enkel de drie andere stallen te gebruiken. Gelet op de korte duur van de verdere exploitatie, acht zij het voor die stallen niet haalbaar om nog te investeren in mechanische verluchting ter beperking van geurhinder.

4.6. Op 2 juli 2009 verleent de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen een milieuvergunning voor het verder houden van 1.388 varkens in de drie stallen die gelegen zijn in agrarisch gebied, voor een termijn van drie jaar vanaf de datum van de beslissing. Er worden bijzondere vergunningsvoorwaarden opgelegd waaronder de onmiddellijke buiten gebruik stelling van de twee oudste stallen.

4.7. Er worden een aantal administratieve beroepen ingesteld.

4.8. Daarop adviseren de Vlaamse Milieumaatschappij en de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid gunstig.

De afdeling Milieuvergunningen adviseert ongunstig en de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie ten slotte adviseert om de door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen verleende vergunning te bevestigen, op grond van volgende overwegingen :

"Overwegende dat de 3 toegestane varkensstallen (stal 3, 5 en 6) enkel voorzien zijn van natuurlijke verluchting (muuropeningen en nok); dat deze best gemoderniseerd zouden worden en minimaal uitgerust zouden worden met een mechanisch verluchtingssysteem met verticale uitstoot > 0,5 meter boven de nok, gezien de nabije ligging van woningen in woongebied met landelijk karakter (ongeveer 20 woningen in een straal van 100 m) en de overheersende zuidwesten-wind naar het centrum Gottem (eerder lintbebouwing); dat de

dichtste woningen gelegen zijn op ongeveer 50 meter van de in eerste aanleg vergunde stal 3;

Overwegende dat er een klachtenhistoriek aangaande geur genoteerd werd bij zowel de gemeente als de afdeling Milieu-inspectie van LNE (sinds 1995 reeds geurklachten); dat in eerste aanleg verschillende plaatsbezoeken werden uitgevoerd door zowel de milieuambtenaar en de milieudeskundige van de stad Deinze, als de provinciale milieudeskundige; dat de stallen 2 en 4 slechts sinds 18 september 2009 leeg staan volgens de exploitante (weigering eerste aanleg); dat er met andere woorden nog geen wijziging in de geurwaarnemingen kon vastgesteld worden gedurende de warmste maanden van het jaar; dat de exploitante bij plaatsbezoek van een vertegenwoordiger van de afdeling Milieuvergunningen aangeeft geen vaste ventilatoren te wensen te installeren gezien de hoge kostprijs (reeds aangegeven in eerste aanleg); dat de exploitante aangeeft het bedrijf niet te wensen te moderniseren voor overname, gezien de moeilijke ligging nabij woningen; dat door het buiten gebruik stellen van de varkensstallen die het dichtst gelegen zijn bij de woningen, de grootste geurhinder zal verholpen zijn; dat de dichtste woningen gelegen zijn in woongebied met landelijk karakter waardoor de tolerantie iets groter moet zijn; dat door het buiten gebruik stellen van de 2 voormelde stallen en het opleggen van een beperkte termijn er een uitdoofscenario opgelegd wordt; dat dit aanvaardbaar moet zijn voor de omgeving (...)"

4.9. Op 6 juli 2010 wordt de bestreden beslissing genomen : de vergunning wordt geweigerd.

#### *V. Onderzoek van de middelen*

##### *Eerste middel*

##### *Standpunt van de partijen*

5. De verzoekster roept in een eerste middel de schending in van artikel 23, § 2, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna : milieuvergunningsdecreet) en van artikel 52, 3°, b), van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I).

Zij zet hierbij uiteen dat bij toepassing van deze artikelen binnen een termijn van vijf maanden moest worden beslist over de administratieve

beroepen en dat bij haar weten geen gebruik werd gemaakt van de mogelijkheid om deze termijn bij gemotiveerde beslissing te verlengen met maximaal één maand. De beslissing werd echter pas genomen na bijna elf maanden. Ze meent dat de verwerende partij, door de beslissingstermijn te laten verstrijken "niet langer bevoegd (was) om over het administratief beroep te beslissen, zodat de in Eerste Aanleg genomen beslissing definitief is geworden".

Zij stelt verder dat zulks ook geldt wanneer de beslissingstermijn als een termijn van orde wordt beschouwd, omdat dan de beslissing nog steeds binnen een redelijke termijn moet worden genomen en dat het overschrijden van de redelijke termijn om over het administratief beroep uitspraak te doen meebrengt dat de overheid haar bevoegdheid om over het administratief beroep te beslissen heeft verloren, "zodat de in Eerste Aanleg genomen beslissing definitief wordt". Een overschrijding van de beroepstermijn met zes maanden is volgens haar strijdig met alle principes van redelijkheid.

De verzoekster stelt ook vast dat er geen enkel bijkomend onderzoek werd gevoerd, en dat de bestreden beslissing zelf overweegt dat "nog geen wijziging in de geurwaarnemingen kon vastgesteld worden gedurende de warmste maanden van het jaar", terwijl de overschrijding van de beroepstermijn voldoende gelegenheid had geboden om dergelijke vaststellingen te doen, "temeer het voorjaar 2010 geboekt staat als het warmste voorjaar sinds eeuwen!".

De verzoekster besluit dat de overschrijding van de termijn kennelijk onredelijk is, "zodat de Minister niet langer bevoegd was om (over) het beroep te beslissen".

6. De verwerende partij wijst er op dat in het milieuvergunningsdecreet en Vlarem I geen sanctie is voorzien voor het niet respecteren van de beslissingstermijn, zodat deze slechts een termijn van orde is.

Zij betwist niet dat dit niet wegneemt dat er binnen een redelijke termijn moet worden beslist, en argumenteert wat dat betreft dat een termijn van elf maanden "hoegenaamd niet" onredelijk kan worden genoemd, gelet op de adviezen die dienen te worden ingewonnen, op het feit dat de verzoekende partij gehoord wordt door de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie en dat haar opmerkingen geëvalueerd worden. Zij stelt ook dat de verzoekster intussen verder kon exploiteren. Zij had immers een milieuvergunning tot eind februari 2010 en zij kon ook daarna verder drie van de vijf stallen blijven gebruiken. Het verstrijken van de termijn heeft volgens de verwerende partij aan de verzoekster uiteindelijk meer voordeel dan nadeel opgeleverd en "in de mate dat zij nog een vergunning had tot februari 2010 zou er zelfs geen aanleiding geweest zijn om vóór die datum uitspraak te doen".

7. De tussenkommende partijen argumenteren dat de termijnen voorgeschreven in artikel 23, § 2, van het milieuvergunningsdecreet en in artikel 52, 3°, b), van Vlarem I, termijnen van orde zijn en dat een behandelingstermijn van minder dan elf maanden bezwaarlijk als kennelijk onredelijk kan worden beschouwd, "te meer daar verzoekster in de tussentijd verder kon exploiteren".

### *Beoordeling*

8. Partijen betwisten niet dat de termijnen voorgeschreven bij artikel 23, § 2, van het milieuvergunningsdecreet en bij artikel 52, 3°, b), van Vlarem I, termijnen van orde zijn, zodat voor de loutere overschrijding ervan niet in enige sanctie is voorzien en deze de beslissing op zich niet onwettig maakt.

De betwisting in dezen spitst zich echter toe op de vraag of in dezen de redelijke termijn om tot de bestreden beslissing te komen, is overschreden. Om dergelijke vraag op te lossen is de Raad van State genoodzaakt om een afweging te maken van zuiver feitelijke omstandigheden. Dergelijke afweging hoort een rechtscollege te maken samengesteld in zijn gewone

samenstelling en kan bijgevolg bezwaarlijk afgedaan worden in een procedure die slechts korte debatten vereist.

Voorts kan zich de vraag aandienen welke sanctie de Raad van State moet verbinden aan een gebeurlijke vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn om uitspraak te doen over het beroep. Ook die problematiek, die principieel is, dient te worden opgelost door een rechtscollege in zijn gewone samenstelling en kan bijgevolg evenmin worden afgedaan volgens een procedure die slechts korte debatten vereist.

9. In het belang van een goede en eerlijke rechtsbedeling past het dan ook dat de zaak volgens de regels van de gewone rechtspleging van het algemeen procedurereglement zou worden behandeld.

## **BESLISSING**

**1. De verzoeken van Lucreèce Tytgat en Anne-Marie Spriet tot tussenkomst worden ingewilligd.**

**2. De Raad van State heropent de debatten.**

**3. De Raad van State verwijst de zaak naar de gewone rechtspleging.**

**4. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat met het onderzoek van de vordering tot schorsing.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig januari tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

|                   |                  |
|-------------------|------------------|
| Luc Hellin,       | kamervoorzitter, |
| bijgestaan door   |                  |
| Elisabeth Impens, | griffier.        |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Elisabeth Impens**

**Luc Hellin**